

TV 21: Sepekov – rybník Chobot – Hodušín – Božejovice

9 km

Doprava

- vlak Písek – Milevsko – Sepekov
- vlak Božejovice – Milevsko – Písek

Popis trasy

Po vystoupení z vlaku přejdeme vlevo na silnici lemovanou domky Sepekova a značenou **žlutou značkou**. Přes trať opačným směrem je restaurace „U Zastávky“. Asi v půli cesty budeme mít po levé straně místo zvané Pokloniště. Po prohlídce poutního kostela a jeho okolí přejdeme na **červenou značku** směr rybník Chobot, to jest směrem na východ. Na hrázi rybníka Chobot je zajímavá výpust vytesaná ve skále. Od tohoto místa začíná přírodní památka Smutná. Je zde také pila. Od rybníka začneme stoupat. Na levé straně se nám objeví hluboké údolí, od kterého jdou nahoru na obě strany stráně. V místě, kde se stráně nahoře stýkají, byl kdysi hrad Skalice. Ke hradu nevede žádná značená cesta. Po chvíli budeme mít po pravé straně vrchol Chlum (540 m), ze kterého byly kdysi výhledy. Na východním svahu hory mají být podle mapy mohyly. Dnes je zde mladý lesní porost a mohyly nejsou nikde vidět. Podle znalce Milevska, Josefa Kytky, jsou mohyly nad levým břehem potoka Smutná. Jak vyjdeme z lesa, otevřou se nám daleké výhledy. Pod námi bude ves Hodušín. Vlevo bude vidět vrchol Bečov. Vpravo výšina Pahrбек a celkem vpravo kostelík v Jistebnici a severním směrem krajina k Nadějkovu. Ves Hodušín projdeme kolem upraveného kostelíka a fary a přímo vpravo kolmo přes silnici přejdeme na polní cestu. Z cesty po pravé straně je u silnice vidět budova školy, která stojí mimo ves. Vpravo u lesa je usedlost U Třísky. Podél lesa dojdeme ke křížku. Křížek je zajímavý tím, že je na něm v dolní části kalich. Podle mapy bychom měli jít okrajem lesa na severozápad. Naše značka nás však zavede do lesa a asi po 20 metrech se točí dosti ostře doprava a vede po cestě lesem asi 20 m od okraje lesa. V lese, ve kterém je hojně borůvků, je nutno dávat pozor na značení. Je zde hodně lesních cest. Držte se stále červené značky, tak dojdete k zadní části nádražní budovy Božejovice po levé straně. Ze silnice přejdeme vlevo k nádražní budově.

Popis míst

Hodušín – ves byla až do roku 1291 majetkem Vítkovců, kteří asi založili i zdejší kostel. Dokládala by to vytesaná pětilistá růže na svorníku nad oltářem. V 15. století Hodušín náležel různým majitelům blízkého hradu Dobronice. V roce 1455 jej získali Rožmberkové. Pak krátkou dobu byla v držení Švamberků. Od roku 1548 zde sídlil rod Rzavých. Koncem 16. století se stali majiteli vsi páni Hodějovští. Za první republiky zdejší dvůr patřil klášteřu v Milevsku.

Kostel sv. Václava se připomíná již roku 1343. Kostel v roce 1832 vyhořel, ale rok na to byl znovu řádem premonstrátů postaven. Dnešní úprava pochází z roku 1899. Dva vchody jsou goticky klenuté a obložené žulovým ostěním. Budova fary byla postavena roku 1797. Návrší, na němž Hodušín stojí, je 524 m nad mořem. Od kostela je pěkný rozhled. Na severu se táhnou vrchy od Chyšek k Jistebnici. Je vidět i kostel sv. Máří Magdalény nad Jistebnicí. Na severozápadu je hora s vrcholem Bečov (585 m), dříve nazývaná Vitanova hora. Na severovýchodě je hora Pahrбек (627 m). Škola stojí mimo ves, v polích na křižovatce silnic.

Chlum – vrch vysoký 540 m zvaný také Pyramida v lesním komplexu, který se ve starých urbářích nazýval Skalicí. Na vrchu Chlum, nad levým břehem potoka Smutná, se nachází skupina asi 60 mohyl. Získané nálezy umožnily určit vznik většiny mohyl do střední doby bronzové (1300 př. n. l.), i když pohřebiště sloužilo ještě na počátku mladší doby bronzové. V době halštatské kultury se stojící starší mohyly využívaly také k pohřbívání. Pohřby byly většinou žárové. V jedné mohyle byly nalezeny údajně zbytky hedvábí. Možné to je, neboť i v jiných mohylách z halštatské kultury se našlo hedvábí, které se dováželo do střední Evropy. Na jihozápadním svahu vrchu je naleziště bílého opálu. Část lesa se nazývá Hradiště. Nikdy však na místě pravěké hradiště nestálo. Na výběžku vystupujícím nad

TURISTICKÝ VÝLET TV 21

rybníkem Chobot, zvaném také Hradiště, se hrad s názvem Skalice nacházel. Feudální sídlo podobného jména se na Skalici mělo nacházet na ostrožně severně nad mlýnem Kvěchov. Chobot – rybník na potoku Smutná, jehož název odpovídá tvaru rybníka. Vyznačuje se pobřežní vegetací.

Na Skalici – název ostrožny nad říčkou Smutná, 250 m jihovýchodně od mlýna Kvěchov. Nebyl zde získán žádný archeologický nález a tak nelze potvrdit, že zde mohlo být nějaké feudální sídlo. Další průzkum nebude možný, neboť se na místě nachází lom.

Sepekov – stará osada, která patřila Vítkovcům z Prčic. Jejich panství se rozprostíralo téměř k dnešnímu Táboru a na jihu dosahovalo k Sepekovu a Jistebnici. Roku 1194 došlo k dělení majetku mezi dva syny. Jeden z nich byl praotcem krumlovské a sepekovské větve, druhý byl zakladatelem větve rožmberské, která vymřela Petrem Vokem v 16. století. Vnukové Vítka (z Krumlova a Sepekova) byli Vítek a Budivoj. Vítek se roku 1253 píše jako Vítek z Krumlova a je zakladatelem krumlovského hradu. Jeho syny Hynkem a Vokem rod krumlovský vymřel. Budivoj držel Sepekov a hrad Skalici. S manželkou Perchtou měli pět synů, Závíše z Falkenštejna, Vítka, Voka, Budivoje a Henzlína, kteří se narodili na hradě Skalici. Závíš byl popraven pod hradem Hluboká za Václava II. roku 1290 a jeho dva bratři Vítek a Vok odešli nejprve do Maďarska a potom do Polska, kde záhadně zahynuli. O Budivojovi a Henzlínovi nejsou zprávy. Od roku 1279–90 získal Sepekov pražský biskup Tobiáš. Potom došlo k soudnímu sporu o sepekovské panství mezi biskupem Janem IV. a Hynkem Krušinou z Lichtenburka, zeťem Závíše. Spor vyhrál biskup Jan, který postoupil panství Rožmberkům. Na krátkou dobu Sepekov vlastnili Šternberkové, Švamberkové a Hodějovští. Za válek husitských byl Sepekov vypálen.

Původním sepekovským kostelem byl chrám sv. Mikuláše, který byl postaven roku 1321 a byl kostelem farním. Když panství sepekovské patřilo v 16. a 17. století Hodějovským, byli kněží katoličtí nahrazeni evangelickými. Katolíci konali svou pobožnost v kapličky, postavené prý milevským opatem Jarlochem. Když byl v roce 1733 postaven na místě kaple chrám sv. Panny Marie, měl Sepekov dva kostely. Proto byl kostel sv. Mikuláše roku 1786 zrušen a zanedlouho přestaven na byty. Gotické okenní kružby byly odvezeny do Milevska, část z nich byla použita dokonce k opravě kanalizační stoky na náměstí. Zbýlé, nalezené na dvoře hospodářské záložny pod hnojem, byly odvezeny do Sepekova a z nich vzniklo malé lapidárium u poutního kostela Panny Marie. K nim přibyla část ostění a dva svorníky, jeden z nich s pětistou růží Vítkovců. Triumfální oblouk z původního kostela stojí v areálu domu čp. 168.

Dnešním kostelem je farní a poutní chrám Panny Marie, který nahradil kapličku s obrazem bohorodičky a sochou Panny Marie. K Panně Marii se konaly od 14. století poutě. Během let se příchod poutníků pro množství zázračných uzdravení zvětšoval, a proto strahovský opat položil roku 1730 základní kámen ke stavbě nynějšího chrámu. Během tří let byla stavba kostela dokončena. Brzy byla postavena i nová budova fary. Postranní ambity byly postaveny později. Chrám připomíná kostel na Svaté Hoře. Kostel nebyl nikdy přestavován, je proto původní – barokní – a v tom je jeho jedinečnost. Je např. zachován i původní barokní zámek na dveřích. Vnitřní prostor lodi má podobu elipsy o rozměrech 14x12 m. Vchody do kostela jsou tři. Věž má tři patra. V prvním patře ve výklencích jsou sochy Panny Marie, sv. Jakuba a sv. Vavřince. Na vnitřní klenbě představují malby z roku 1772 ve čtyřech skupinách přímlyvy Panny Marie a latinské nápisy je vysvětlují. Na barokním oltáři je za sklem umístěn zázračný obraz Panny Marie s Ježíškem. Panna Marie stojí na měsíci, snad to má být i loď modré barvy. Je korunována dvěma anděly. Obrazy Panny Marie této podoby jsou v celém kostele ať na procesní vlajce, na kazatelně či na obrazu při vstupu do kostela. Po stranách obrazu jsou sochy sv. Václava a sv. Ludmily. Z obrazů je nejpozoruhodnější obraz sv. Mikuláše, který sem byl přenesen po zrušení starého kostela sv. Mikuláše. Obraz znázorňuje záchranu tří dětí z kašny plné vody. Na postranním oltáři vpravo sv. Vít, Nepomuk, sv. Norbert (soška) a na levém sv. Vojtěch a sv. Anna poučující Marii (soška). Kostelní lavice zdobené erbem byly darovány husarským plukovníkem Emerichem Déžem za zázračné záchranu v bitvě u Staňkova roku 1744. Na místě bitvy nechal uherský plukovník postavit kapličku, celé jmění odkázal k „úctě Panny Marie v Sepekově“ a každoročně se dojížděl poklonit Panně Marii. Ambity jsou ozdobeny řadou obrazů

TURISTICKÝ VÝLET TV 21

a křížovou cestou. V roce 1933 byly provedeny nákladné opravy, další proběhly koncem 20. století.

Na místě, kde dnes stojí chrám Panny Marie, měl podle tradice stát hrad Vítkovců. Opevněné sídlo nemělo dlouhého trvání, neboť nebyly dosud nalezeny žádné stopy po nějakém hradu. Škola v Sepekově byla zřízena již roku 1684. Před školou stojí pomník padlým válce. Při cestě ze železniční zastávky, necelý kilometr před chrámem, stojí kaplička s obrazem Panny Marie Sepekovské. Místu se říká „Na Pokloništi“. Zprvu kříž, později kapličku, nechali postavit rodiče slepého chlapečka z Uher. Ve snu v Uhrách se jim zjevila Panna Marie Sepekovská s tím, že chlapec nabyde zraku při zhlédnutí jejího obrazu. Proto vykonali dalekou pouť do Sepekova a chlapec nabyl zraku již při pohledu směrem k Sepekovu.

Ze Sepekova pocházel proslulý mistr Petr ze Sepekova, učitel vysokého učení pražského v letech 1410–34.

Restauraci „U Zastávky“ Sepekov vlastnily sestry Blažkovy. Světoznámá srostlá dvojčata. Josefinka a Růženka se narodily srostlé bokem dne 20. ledna 1877 ve Skrýchově. Zásluhou barona Nádherného z Jistebnice se dostalo včas srostlým dvojčatům náležitě péče a pak i vzdělání. Sestry se naučily hrát na housle a pořádaly koncerty. Odjely dokonce na turné po světě. Na svých cestách světem byly několikrát v Americe, Anglii, Francii, kde měly velké úspěchy. Roku 1911 postavily v Sepekově hostinec „Na Zastávce“, kde také trávily dovolenou. Sestry Blažkovy chodily tak, že jedna šla dopředu a druhá šikmo za ní. Pohybovaly se velmi rychle. Jedna z nich se provdala a dala život synovi. Roku 1921 na turné v Americe jedna z nich na smrt onemocněla. Když chtěli lékaři operativním zákrokem zdravou sestru zachránit, ta zákrok odmítla a zemřela nedlouho po smrti sestry. Popel obou sester je uložen na hřbitově v Sepekově.

Skalice – hrad na skalnatém ostrohu nad rybníkem zvaným Chobot. Historie hradu je obdobná jako historie městečka Sepekov. Skalice byla založena někdy kolem poloviny 13. století a zanikla asi brzy po jejím odebrání Vítkovcům počátkem 14. století. Sídlo bylo snad obeháno pouze dřevěnými ploty z kůlů. Bylo zde rozpoznáno velké obdélné místo, kde měl stát palác, kulatá a obdélníková prohlubeň, kde měly stát věže nebo snad i studna. Prohlubně mohou být považovány také za propadlé sklepy. Z hradu nezbylo vůbec nic, kromě uvedených prohlubní. K místu údajného hradu nevede žádná cesta. Hrad asi měl stát nalevo od červené značky nad hlubokou roklí nad rybníkem.

Smutná – potok, dříve zvaný také Stebnice. Pramení u Chyšek a druhý pramen má u Květuše. Protéká Vlksicemi, rybníkem Chobot a u Bechyně se vlévá do Lužnice. Smutný je přírodní památka podél potoka Smutná od rybníka Chobot. Má rozlohu 4,35 ha a předmětem ochrany je část toku meandrujícího potoka. Výpust rybníka je vylámana ve skále a její technické řešení je zajímavé. Potok je od výpustě romantický. V chráněném území žije silně ohrožená vydra říční. Za potravou sem zaletuje jestřáb lesní a ledňáček říční. Z chráněných rostlin zde roste vachta trojlístá a prstnatec májový.

